

คำนำ

เอกสารหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นหลักสูตรฝึกอบรมภายใต้โครงการพัฒนาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรมครู ข้าราชการพลเรือนและบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักสูตรฝึกอบรมแบบ e-Training สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กร โดยพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ โดยใช้หลักสูตรและวิทยากรที่มีคุณภาพ เน้นการพัฒนาโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ในทุกที่ทุกเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรอบรมแบบ e-Training หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จะสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อยังประโยชน์ต่อระบบการศึกษาของประเทศไทยต่อไป

สารบัญ

คำนำ	1
หลักสูตร “การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์”	3
รายละเอียดหลักสูตร	4
คำอธิบายรายวิชา	4
วัตถุประสงค์	4
สาระการอบรม	4
กิจกรรมการอบรม	4
สื่อประกอบการอบรม	5
การวัดผลและประเมินผลการอบรม	5
บรรณานุกรม	5
เค้าโครงเนื้อหา	6
ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	8
ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	16
ตอนที่ 3 บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	23
ใบงานที่ 1	28
ใบงานที่ 2	33
ใบงานที่ 3	34
แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียนหลักสูตร	35

หลักสูตร

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

รหัส UTQ-02127

ชื่อหลักสูตรรายวิชา การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ปรับปรุงเนื้อหาโดย

คณาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเนื้อหา

ดร.เบญจลักษณ์	น้ำฟ้า
นางสาวกัญนิภา	พรหมพิทักษ์
ดร.วรรณนา	ช่องดารากุล
รศ.ดร.อารี	พันธ์มณี
รศ.ลัดดา	ภูเกียรติ

รายละเอียดหลักสูตร

คำอธิบายรายวิชา

ความหมาย ความสำคัญและแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถ

1. สามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญและแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
2. สามารถวิเคราะห์จุดเด่นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
3. สามารถระบุคุณค่าของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
4. สามารถอธิบายบทบาทผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้

สาระการอบรม

ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการอบรม

1. ทำแบบทดสอบก่อนการอบรม
2. ศึกษาเนื้อหาสาระการอบรมจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. ศึกษาเนื้อหาเพิ่มเติมจากใบความรู้
4. สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้
5. ทำใบงาน/กิจกรรมที่กำหนด
6. แสดงความคิดเห็นตามประเด็นที่สนใจ
7. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมกับวิทยากรประจำหลักสูตร
8. ทำแบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

1. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์
2. ใบความรู้
3. วีดิทัศน์
4. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
5. กระดานสนทนา (Web board)
6. ใบงาน
7. แบบทดสอบ

การวัดผลและประเมินผลการอบรม

วิธีการวัดผล

1. การทดสอบก่อนและหลังอบรม โดยผู้เข้ารับการอบรมจะต้องได้คะแนนการทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
2. การเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่ ส่งงานตามใบงานที่กำหนด เข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา

บรรณานุกรม

อารีย์ พันธุ์ณี. (2540). **ความคิดสร้างสรรค์กับการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.

----- . (2543). **คิตอย่างสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ : ต้นอ่อน.

Torrane and Paul, E. (1962). **Guilding Creative Talent**. Englewood Cliffs: Prentice – Hall.

หลักสูตร UTQ-02127

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เค้าโครงเนื้อหา

ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญและแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 1.2 กระบวนการคิดสร้างสรรค์

แนวคิด

1. ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการทางปัญญาระดับสูง และความสามารถในการคิดของบุคคลที่ใช้กระบวนการคิดหลายๆ อย่างมารวมกันเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่ให้ดีขึ้น

2. ความคิดสร้างสรรค์จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้สร้างสรรค์มีอิสรภาพทางความคิด เป็นกระบวนการทางสมองที่คิดในลักษณะอนกนัยอันนำไปสู่การคิดค้นพบสิ่งแปลกใหม่ด้วยการคิดดัดแปลง ประยุกต์ความคิดเดิมผสมผสานกันให้เกิดสิ่งใหม่ ซึ่งวิธีการคิดแบบอนกนัย (Divergent Thinking) จัดว่าเป็นความคิดสร้างสรรค์ซึ่งหมายถึง ความสามารถของบุคคลที่ใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการก่อให้เกิดสิ่งใหม่ เป็นความสามารถของบุคคลที่จะประยุกต์ใช้กับงานหลาย ๆ ชนิด

3. การเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะยืดหยุ่นสามารถนำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระ ทุกเรื่อง ทุกโอกาส ทุกเวลา และผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และเกิดความภูมิใจกับผลงานที่ตนเองได้สร้างสรรค์

วัตถุประสงค์

สามารถอธิบายความหมาย ความสำคัญและแนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด

เรื่องที่ 2.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.3 ขั้นตอนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.4 คุณค่าของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.5 เทคนิคการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.6 วิธีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ แบบ Overtive Thinking

แนวคิด

1. การเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เน้นกระบวนการคิด มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจนและหลากหลาย ผู้สอนต้องให้ความสำคัญ และค่อย ๆ สังเกตจากการทำกิจกรรมจนทำให้ผู้เรียนเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์

2. กิจกรรมความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดได้หลากหลายรูปแบบ เช่น กิจกรรมทางภาษา กิจกรรมการแสดงออกทางจินตนาการ การวาดรูป การเล่านิทานโดยใช้เทคนิคต่าง ๆ รวมไปถึงการฝึกแก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์ และการใช้บทเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น

3. การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผู้เรียนได้ช่วยกันระดมความคิดมีอิสระแล้เห็นว่าคุณคิดของทุกคนมีความสำคัญ และไม่สกัดกั้นความคิดของผู้อื่น อีกทั้งผู้เรียนได้สร้างชิ้นงานใหม่เผยแพร่ผลงาน มีความภาคภูมิใจ

4. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นอาจทำได้ทั้งทางตรงโดยการสอน และทางอ้อมก็สามารถทำได้ด้วยการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะไม่ถูกลงโทษหากมีความคิดที่แตกต่างจากผู้สอน หรือคิดว่าผู้สอนไม่ถูกต้อง ยอมให้ผู้เรียนล้มเหลวหรือผิดพลาด แต่ต้องฝึกให้เกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาดที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์

1. สามารถวิเคราะห์จุดเด่นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้
2. สามารถระบุคุณค่าของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้

ตอนที่ 3 บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 3.1 บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 3.2 บทบาทของผู้เรียนผู้สอนในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

แนวคิด

การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นโอกาสที่ครูกับผู้เรียนได้ วางแผน ออกแบบกิจกรรม ผลิตสื่อร่วมกัน ถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด คุณธรรม การค้นพบสิ่งแปลกใหม่ ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน วิธีการสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง กระตือรือร้น กล้าแสดงความคิดเห็น รู้จักยอมรับข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนถามตอบ และให้ความสำคัญสำหรับต่อคำถามหรือคำตอบแปลกใหม่ของผู้เรียน

วัตถุประสงค์

สามารถอธิบายบทบาทผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้

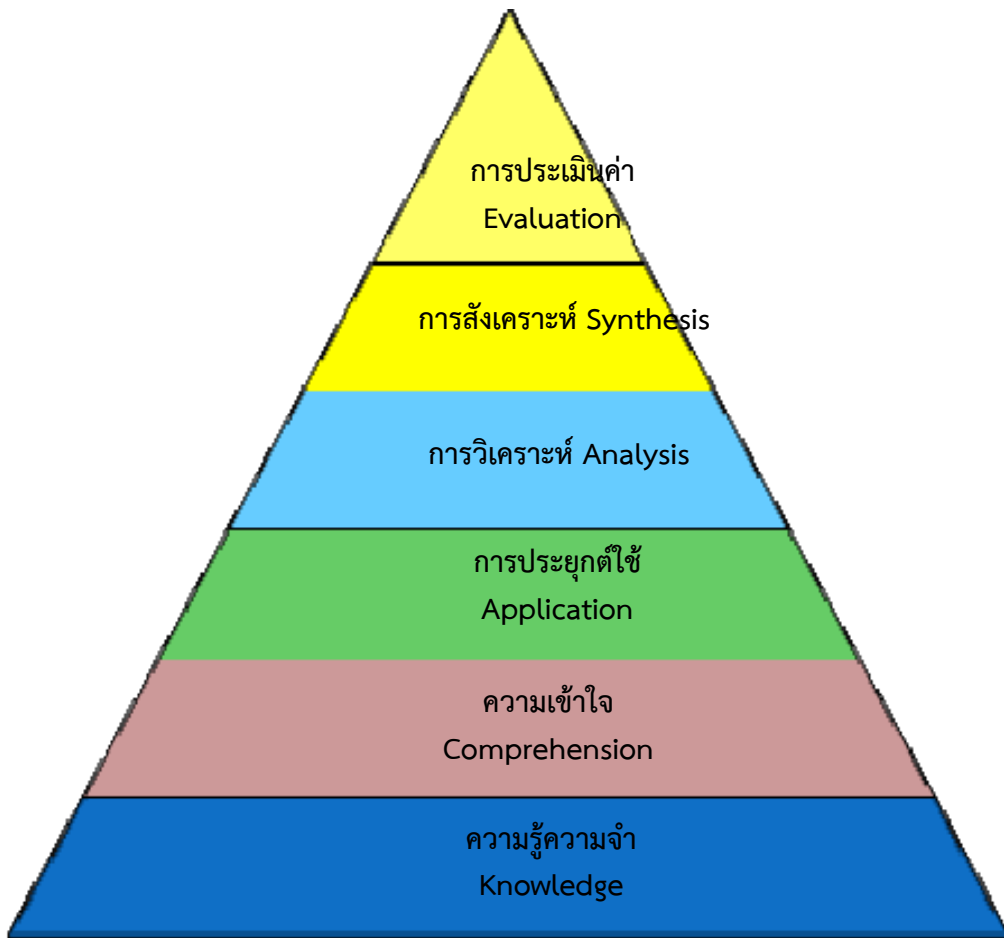
ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์จัดว่าเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน เพราะสังคมมีความเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้า ทั้งในด้านวิชาการ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา ผลของการคิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ทำให้เกิดนวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทำให้สภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ดีขึ้น และมีความสุขเพิ่มมากขึ้น (อารี พันธุ์มณี, 2540) ไอส์ไตน์ เคยกล่าวไว้ว่า “จินตนาการสำคัญมากกว่าความรู้” จินตนาการเกิดจากความคิดที่สร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ช่วยให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง โดยอาศัยความรู้และเทคโนโลยีที่มีอยู่เป็นเครื่องมือ เพื่อให้บรรลุผลตามจินตนาการที่สร้างขึ้น จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่า ในองค์กรที่สนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรมีความคิดที่นอกกรอบ นอกกฎระเบียบที่วางไว้ หรือสนับสนุนส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ ส่งเสริมให้มีการฝึกคิดเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ ทำให้เกิดสินค้าและบริการใหม่ ๆ ออกมาแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ได้อย่างคาดไม่ถึง และได้เปรียบในเชิงธุรกิจ (จารีรัตน์ มีสุภานันท์, 2552) ทางด้านการศึกษา นักวิชาการและนักการศึกษาไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ โดยเห็นได้จากความมุ่งหมายของหลักสูตรในทุกระดับชั้นที่เน้นถึงพฤติกรรมที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ ประเทศไทยนับว่าอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสเตรียมตัว เพื่อกำหนดแนวทางในอนาคตมากขึ้น

คิดเป็นทำเป็น

ท่านคิดว่าเนื้อหาที่สอนทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดระดับใด

ประโยคข้างต้นเป็นคำที่คุ้นเคยพูดง่าย ๆ ว่าเป็นคำที่คุ้นหูคุ้นตา คุ้นปาก มาเป็นเวลานานแล้ว เป้าหมายของหลักสูตรต้องการสร้างเด็กไทยให้มีคุณลักษณะเช่นนี้ “คำถามเล็ก ๆ เป็นคำตอบอันยิ่งใหญ่” ถ้าตั้งคำถามให้ชวนคิดเพียงแค่นี้ก็ไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไร จากแผนภูมิด้านล่างเป็นการแสดงทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) 6 ชั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิแสดงระดับความสามารถในการคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy)

1. ความรู้ความจำ (Knowledge) เป็นความสามารถในการจดจำแนกประสบการณ์ต่างๆ และระลึกเรื่องราวต่างๆ ออกมาได้ถูกต้องแม่นยำ
2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถบ่งบอกใจความสำคัญของเรื่องราวโดยการแปลความหลัก ตีความได้ สรุปใจความสำคัญได้
3. การประยุกต์ใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำหลักการ กฎเกณฑ์ และวิธีดำเนินการต่างๆ ของเรื่องที่รู้มา นำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ได้
4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวที่สมบูรณ์ให้กระจายออกเป็นส่วนย่อยๆ ได้อย่างชัดเจน
5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการผสมผสานส่วนย่อยเข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน โดยปรับปรุงของเก่าให้ดีขึ้นและมีคุณภาพสูงขึ้น
6. การประเมินค่า (Evaluation) เป็นความสามารถในการวินิจฉัยหรือตัดสินกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงไป การประเมินเกี่ยวข้องกับใช้เกณฑ์คือ มาตรฐานในการวัดที่กำหนดไว้

เรื่องที่ 1.1 ความหมายของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของบุคคลในการคิดสร้างสรรค์ผลิตผล หรือสิ่งแปลก ๆ ใหม่ที่ไม่รู้จักมาก่อน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจเกิดจากการรวบรวมเอาความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์แล้วรวบรวมความคิดเป็นสมมติฐาน และทำการทดสอบสมมติฐานแล้วรายงานผลที่ได้รับจากการค้นพบ (Torrane, 1962)ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสมบัติที่มีคุณภาพมากกว่าความสามารถด้านอื่น ๆ ของมนุษย์ บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถสร้างสรรค์ตนเอง และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในลักษณะที่เหมาะสม พึงพอใจ และมีชีวิตที่มีความสุขได้จากแรงดลใจ จินตนาการที่ควบคู่กับความอูสาหะอย่างเต็มความสามารถ จะช่วยให้เขาประสบความสำเร็จ แต่หากความพยายามยังไม่บรรลุผล ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ก็จะไม่ท้อถอย หรือเลิกล้มจะไม่อับจนความคิด และพยายามขวนขวาย ดัดแปลงปรับปรุง และมีความยืดหยุ่นพอที่จะปรับสถานการณ์ให้เหมาะสมในลักษณะที่เป็นไปได้มากที่สุด

จากทฤษฎีโครงสร้างทางสติปัญญาของกิลฟอร์ด (Guilford) ได้อธิบายว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถทางสมองที่คิดได้กว้างไกลหลายทิศทาง หรือเรียกว่าลักษณะการคิดอเนกนัย หรือการคิดแบบกระจาย (Divergent thinking) ซึ่งประกอบด้วย (อารี พันธุ์มณี, 2540)

1. ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ลักษณะความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากความคิดธรรมดา หรือความคิดง่าย ๆ ความคิดริเริ่มหรือที่เรียกว่า Wild idea เป็นความคิดที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม อาจเกิดจากการนำเอาความรู้เดิมมาคิดดัดแปลงและประยุกต์ให้เกิดเป็นสิ่งใหม่ขึ้น เช่น การคิดเครื่องบินได้สำเร็จก็ได้แนวความคิดจากการทำเครื่องร่อนเป็นต้น

ความคิดริเริ่มจึงเป็นลักษณะความคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกเป็นความคิดที่แปลกแตกต่างจากความคิดเดิม และอาจไม่เคยมีใครนึก หรือคิดมาก่อนความคิดริเริ่มจำต้องอาศัยลักษณะความกล้าคิด กล้าลอง เพื่อทดสอบความคิดของตน บ่อยครั้งที่ความคิดริเริ่มจำเป็นต้องอาศัยความคิดจินตนาการ

2. ความคิดคล่องตัว (Fluency) หมายถึง ปริมาณความคิดที่ไม่ซ้ำกันในเรื่องเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น ความคิดคล่องแคล่วทางด้านถ้อยคำ (Word fluency) ความคิดคล่องแคล่วทางการโยงสัมพันธ์ (Associational fluency) ความคล่องแคล่วทางการแสดงออก (Expressional fluency) และความคิดคล่องแคล่วในการคิด (Ideational fluency)

3. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ประเภทหรือแบบของความคิด แบ่งออกเป็น ความคิดยืดหยุ่นที่เกิดขึ้นทันที (Spontaneous flexibility) เป็นความสามารถที่จะพยายามคิดให้หลายอย่าง อย่างอิสระ และความคิดยืดหยุ่นทางการดัดแปลง (Adaptive flexibility) มีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหา คนที่มีความคิดยืดหยุ่นจะคิดได้ไม่ซ้ำกัน ความคิดยืดหยุ่นจะเป็นตัวเสริมให้ความคิดคล่องแคล่ว มีความแปลกแตกต่างออกไปหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อน นับได้ว่าความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น เป็นความคิดพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความคิดสร้างสรรค์

4. ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) แม้ว่าความคิดสร้างสรรค์จะประกอบด้วยลักษณะความคิดหลายลักษณะ เช่น ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดคล่องตัว แต่ความคิดละเอียดลออก็ขาดเสียไม่ได้

ลักษณะพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์

ลักษณะพฤติกรรมของเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์ ควรมีลักษณะดังนี้

1. อยากรู้อยากเห็น มีความกระหายใคร่รู้เป็นนิจ
2. ชอบแสวงหา สืบค้น ศึกษา ค้นคว้า และทดลอง
3. ชอบซักถาม และถามคำถามแปลกๆ
4. ช่างสงสัย เป็นเด็กที่มีความรู้สึกแปลก ประหลาดใจในสิ่งที่พบเห็นเสมอ
5. ช่างสังเกต มองเห็นลักษณะที่แปลก ผิดปกติ หรือช่องว่างที่ขาดหายไปได้ง่ายและรวดเร็ว
6. ชอบแสดงออกมากกว่าจะเก็บกด ถ้าสงสัยสิ่งใดก็จะถามหรือพยายามหาคำตอบโดยไม่รีรอ
7. มีอารมณ์ขัน มองสิ่งต่างๆ ในแง่มุมที่แปลกและสร้างอารมณ์ขันอยู่เสมอ
8. มีสมาธิในสิ่งที่ตนสนใจ
9. สนุกกับการใช้ความคิด
10. สนใจสิ่งต่างๆ อย่างกว้างขวาง
11. มีความเป็นตัวของตัวเอง

สรุป

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดขั้นสูงที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะคิดจินตนาการถึงสิ่งต่างๆ หรือวิธีการต่าง ๆ ให้ได้มาซึ่งผลงานที่แปลกใหม่ เป็นประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องในการคิด (Fluency) ความยืดหยุ่นในการคิด (Flexibility) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration)

บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์มักจะแสดงออกถึงบุคลิกภาพเฉพาะตัว ได้แก่ เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ช่างสังเกต ชอบใช้ความคิดที่แปลกใหม่ และมักจะครุ่นคิด หาคำตอบในสิ่งที่ตนสงสัยอย่างไม่ลดละ เป็นต้น

เรื่องที่ 1.2 กระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Creative Process)

กระบวนการคิดสร้างสรรค์คือ วิธีคิดหรือกระบวนการทำงานของสมองที่มีขั้นตอนต่างๆ ในการคิดแก้ปัญหาจนสำเร็จ ซึ่งมีหลายแนวคิดเช่น

Wallas ได้เสนอว่ากระบวนการของความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการคิดสิ่งใหม่ๆ โดยการลองผิดลองถูก ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

1. **ขั้นเตรียมการ** คือ การข้อมูลหรือระบุปัญหา
2. **ขั้นความคิดกำลังฟุ้ง** คือ การอยู่ในความสับสนวุ่นวายของข้อมูลที่ได้มา
3. **ขั้นความคิดกระจ่างชัด** คือ ขั้นที่ความคิดสับสนได้รับการเรียบเรียงและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ทำให้เห็นภาพรวมของความคิด
4. **ขั้นทดสอบความคิดและพิสูจน์ให้เห็นจริง** คือ ขั้นที่รับความคิดเห็นจากสามขั้นแรกข้างต้นมาพิสูจน์ว่าจริงหรือถูกต้องหรือไม่

ซึ่งกระบวนการคิดสร้างสรรค์นั้น Roger von Oech เจ้าของบริษัทความคิดสร้างสรรค์ในอเมริกาได้กล่าวถึงกระบวนการคิดสร้างสรรค์ โดยแยกความคิดออกเป็น 2 ประเภทคือความคิดอ่อนและความคิดแข็ง

ความคิดอ่อน	ความคิดแข็ง
อุปมาอุปมัย	หลักการ
ความฝัน	เหตุผล
ความขำขัน	ความแม่นยำ
ความคลุมเครือ	ความสม่ำเสมอ
การเล่น	การทำงาน
การประมาทการ	ความพอดีพอดี
ความใฝ่ฝัน	ความเป็นจริง
ความขัดแย้ง	ตรงไปตรงมา
การสังหรณ์ใจ	การวิเคราะห์
โดยทั่วไป	อย่างเฉพาะเจาะจง
อย่างเด็ก	อย่างผู้ใหญ่

ความคิดแข็ง นั้นจะมีคำตอบที่ถูกต้องหรือผิดอย่างแน่นอน แต่ความคิดอ่อนนั้นอาจมีคำตอบที่ถูกต้องหลายอย่าง ซึ่งฟอนโอชได้กล่าวถึงกระบวนการคิดสร้างสรรค์ไว้ว่าประกอบด้วย 2 ขั้นตอนคือ กระบวนการเพาะตัวและกระบวนการปฏิบัติการ โดยกระบวนการเพาะตัวเป็นการสร้างความคิดใหม่ ในขณะที่กระบวนการปฏิบัติการเป็นการใช้ความคิดที่คิดขึ้นมาไปปฏิบัติงานจริง

ความคิดอย่างอ่อน เป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการเพาะตัว ซึ่งเป็นระยะที่กำลังมองหาความคิดใหม่ๆ เป็นการมองที่กว้างๆเพื่อหาวิธีการต่างๆมาใช้เพื่อการแก้ปัญหา ส่วนความคิดอย่างแข็งนั้นมักใช้ในระหว่างการปฏิบัติงานจริงๆ เมื่อต้องการประเมินความคิดและจัดสิ่งต่างๆที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงในการแก้ปัญหาออกไป ตรวจสอบผลดีผลเสียและความเสี่ยงรวมทั้งการเตรียมที่จะเปลี่ยนความคิดให้เป็นการกระทำด้วย

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม

สาระสำคัญ

การเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะยืดหยุ่น นำไปใช้ได้กับทุกกลุ่มสาระ ทุกเรื่อง ทุกโอกาส ทุกเวลา ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ผู้เรียนภูมิใจกับผลงานที่ตนเองได้สร้างสรรค์

สาระการอบรม ประกอบด้วย

- ความหมาย
- ความสำคัญ
- แนวคิด
- องค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนอบรม
2. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยาย เรื่อง **"ความหมาย ความสำคัญและแนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์"** โดย Click ที่ เมนู **"บทบรรยาย"**
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาด้วยตนเองเพิ่มเติม โดย Click ที่ เมนู **"เอกสารประกอบการอบรม"**
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ โดยใช้คำสำคัญ **"ความคิดสร้างสรรค์"** หรือศึกษาเพิ่มเติมได้ที่
 - o <http://www.guruonline.in.th>
 - o <http://www.thaiteachers.tv> (กลุ่มสาระภาษาไทย “ห้องเรียนมีชีวิต” “ครูภาษาไทย” ฯลฯ)
5. ผู้เข้ารับการอบรม download ใบงานที่ 1 เรื่อง **"ท่านคิดว่า การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสอนได้อย่างไร"** โดย click ที่นี้
 - o กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “คิดเล่น ๆ”
 - o กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “คิดตามสบาย”
 - o กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “คิดคำ”
 - o กิจกรรมที่ 4 เรื่อง “ต่อเติมเสริมแต่ง”

o กิจกรรมที่ 5 เรื่อง “บอกหน่อยได้ไหม”

6. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาบนกระดานสนทนา (Web board) ประจำหลักสูตร ให้ครบทุกประเด็น ต่อไปนี้

o ประเด็นที่ 1 "ท่านคิดว่า การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นำไปประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ท่านสอนได้อย่างไร"

7. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับวิทยากร หรือผู้เข้าอบรมท่านอื่นๆ โดยผ่านทาง Facebook ประจำหลักสูตร

8. หลังจากผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ให้ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบประจำหน่วยการอบรมที่ 1

9. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบหลังการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง “ความหมาย ความสำคัญและแนวคิด สำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์” ประกอบด้วย

1. เอกสารใบความรู้ที่ 1 เรื่อง "ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์"

2. บทบรรยายเรื่อง "ความหมาย ความสำคัญและแนวคิดสำคัญ ของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์"

3. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

• "<http://www.guruonline.in.th>."

• "<http://www.thaiteachers.tv> กลุ่มสาระภาษาไทย “ห้องเรียนมีชีวิต” “ครัวภาษาไทย” ฯลฯ)"

4. กระดานสนทนา (Webboard)

5. Facebook

การวัดและประเมินผล

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)

2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 1

จะเห็นได้ว่า จากตัวอย่างกิจกรรมการอบรมได้มีการออกแบบกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากกิจกรรม และกระบวนการคิดสร้างสรรค์ที่ได้ออกแบบไว้ ด้วยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมเรื่องคิดเล่นๆ, คิดตามสบาย, คิดคำ, ต่อเติมเสริมแต่ง และกิจกรรมเรื่องบอกหน่อยได้ไหม ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดตามองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ความคิดริเริ่ม, ความคิดคล่องตัว, ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ เพื่อส่งเสริม และพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ขึ้นได้

สรุป

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการคิดถึงสิ่งที่แปลกใหม่ และไม่ซ้ำใคร โดยการที่จะเกิดความคิดสร้างสรรค์ควรมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ขั้นเตรียมการ หรือเป็นขั้นระบุปัญหา, ขั้นความคิดฟุ้งหัว, ขั้นความคิดกระจ่างซัด, ขั้นทดสอบความคิด และขั้นทดสอบให้เห็นจริง ซึ่งในกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ดังกล่าว มักจะอาศัยความคิดที่มีคำตอบตายตัว หรือความคิดแข็ง และความคิดที่มองภาพรวมกว้างๆ หรือความคิดอย่างอ่อน มาประกอบกันในการคิดระหว่างกระบวนการความคิดสร้างสรรค์

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 1 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 1

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

เรื่องที่ 2.1 การจัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการคิด

กระบวนการคิด เป็นทักษะการเรียนรู้พื้นฐานที่ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ โดยผู้สอนควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด และกระบวนการคิดต่างๆ ตามความเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน ได้แก่

1. ทักษะการคิดพื้นฐาน เช่น การจำ การระลึกได้ การบรรยาย การอ่าน การเขียน เป็นต้น

2. ทักษะการคิดที่เป็นแกนสำคัญ (core thinking skills) เช่น ทักษะการสังเกต การตั้งคำถาม การจำแนก การจัดหมวดหมู่ การเปรียบเทียบ การเชื่อมโยง (ความรู้ – ประสบการณ์) การใช้เหตุผล (เชิงนิรนัย – อุปนัย) การขยายความ การตีความ การสรุป เป็นต้น

3. ทักษะการคิดขั้นสูง (higher order thinking skills) เช่น ทักษะการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประยุกต์ใช้ การคาดคะเน (ตั้งสมมติฐาน) การรวบรวมข้อมูล การพิสูจน์ ทดสอบ การคิดริเริ่ม การจินตนาการ การประเมิน การจัดโครงสร้าง การปรับโครงสร้าง การสร้างใหม่ เป็นต้น

4. ทักษะการคิดโดยแยกแยะ (โยนิโสมนสิการ) ตามหลักพุทธธรรม ได้แก่ การคิดสืบสาเหตุ ปัจจัย คิดแบบแยกแยะส่วนประกอบ คิดแบบสามัญลักษณ์ คิดแบบอริยสัจ / คิดแบบแก้ปัญหา คิดแบบบรรณธรรมสัมพันธ์ คิดแบบคุณโทษและทางออก คิดแบบคุณค่าแท้ – คุณค่าเทียม คิดแบบไร้คุณธรรม คิดแบบอยู่กับปัจจุบัน และคิดแบบวิภาษวาท

5. กระบวนการคิดต่าง ๆ เช่น กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการไตร่ตรองและการติดตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

- ผู้สอนมีการให้โอกาส และเวลาแก่ผู้เรียน ในการใช้ความคิดและแสดงความคิด
- ผู้สอนและผู้เรียน หรือผู้เรียนและผู้เรียน มีการอภิปรายโต้ตอบกันเกี่ยวกับความคิดที่เกิดขึ้นในกระบวนการเรียนการสอน
- ผู้สอนและผู้เรียนมีการร่วมกันสรุปประเด็นที่ได้จากกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน
- ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและกระบวนการคิด

สรุป

กระบวนการคิด นั้นจะช่วยเพิ่มทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย จากการสอดแทรกกระบวนการคิดในกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นทักษะการคิดพื้นฐาน ได้แก่ การจำ การระลึก การบรรยาย การอ่าน การเขียน เป็นต้น รวมถึงกระบวนการคิดที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนในทักษะที่สูงขึ้น ได้แก่ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการคิดวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เรื่องที่ 2.2 กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

กิจกรรมหรือวิธีการที่ส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ควรจัดให้ผู้เรียนได้ฝึก ซึ่งทอร์แรนซ์ เชื่อว่าทุกคนสามารถได้รับการฝึกให้มีความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นได้ ในการฝึกต้องใช้วิธีการที่ต่อเนื่องและทำอย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ วิธีการฝึกของทอร์แรนซ์มุ่งไปในด้านการคิดแก้ปัญหา การทำกิจกรรม เช่น วาดภาพ แต่งเรื่องโดยใช้จินตนาการ และการให้คิดริเริ่ม ตกแต่งสิ่งที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ภาพหรือเรื่องที่ยังไม่สมบูรณ์ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

1. **กิจกรรมด้านศิลปะ** เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และชวนฝึกประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา การรู้จักใช้ความคิดของตนในการแสดงออกทางความคิดหลาย ๆ ด้าน เช่น ความสนุก การกระโดดโลดเต้น การแสดงถึงอารมณ์และความรู้สึก เป็นการพัฒนาความรู้สึกนึกคิดจะนำไปสู่การคิดสร้างสรรค์ต่อไป กิจกรรมศิลปะ ได้แก่ การวาดภาพลงสี หรือวาดภาพด้วยนิ้วมือ (Finger Painting) การฉีกกระดาษ ปะกระดาษ ตัดกระดาษ การพับกระดาษ การปั้นดินน้ำมัน แป้งและดินเหนียว การประดิษฐ์เศษวัสดุ

2. **กิจกรรมด้านภาษา** ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกม การเล่นเกมบทบาทสมมติ กิจกรรมเข้าจังหวะ และการแสดงออกทางด้านจินตนาการ เป็นต้น

3. **การฝึกแก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์** เป็นวิธีการที่ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดแบบอเนกนัย ผู้สอนอาจจะเป็นคนป้อนปัญหาให้หรือจากการเสนอของผู้เรียนก็ได้ เทคนิคในการแก้ปัญหาที่จะกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์มีหลายประการ เช่น เทคนิคในการระดมพลังสมอง เทคนิคการใช้คำถาม รวมทั้งการที่ผู้สอนดัดแปลงวิธีการที่ใช้ในแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ใช้ฝึกกับผู้เรียน

4. **การใช้บทเรียนสำเร็จรูปหรือชุดการฝึกความคิดสร้างสรรค์** รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ และคู่มือครูในชุดการฝึกซึ่งทั้งหมดนี้ เน้นคุณลักษณะ 8 ประการ คือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดไม่ซ้ำแบบ ความคิดแตกต่าง ความกล้าเสี่ยง ความซับซ้อน ความกระตือรือร้นและจินตนาการ

สรุป

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่ผู้เรียนต้องลงมือปฏิบัติ แสดงออกอย่างอิสระโดยอาศัยกิจกรรม เป็นสื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดริเริ่ม และจินตนาการ ผ่านทางกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมด้านศิลปะ หรือการแสดงออกตามความรู้สึก ผ่านทางศิลปะ, กิจกรรมด้านภาษา ได้แก่ การเล่านิทาน การเล่นเกม, การฝึกแก้ปัญหาในทางสร้างสรรค์ และ การใช้บทเรียนสำเร็จรูป หรือชุดการฝึกความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เรื่องที่ 2.3 ขั้นตอนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงขั้นตอนสำคัญต่างๆ ดังนี้

1. สร้างความตระหนัก เป็นการใช้เทคนิค วิธีการต่าง ๆ ที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เช่น เกม เพลง นิทาน ฯลฯ
2. ระดมพลังความคิด เป็นการดึงศักยภาพของผู้เรียนให้รู้จักค้นหาคำตอบ ผู้เรียนทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม โดยมีผู้สอนทำหน้าที่เหมือนผู้อำนวยความสะดวกทุกขั้นตอน
3. สร้างสรรค์ชิ้นงาน เมื่อผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้คิดหาคำตอบแล้ว ผู้เรียนจะจินตนาการสร้างผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผ่านบทร้อยกรอง เพลง ปริศนาทำนาย
4. นำเสนอผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่ผู้เรียนได้มีโอกาสนำเสนอผลงาน วิชาทฤษฎีวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นฟังจากการนำเสนอของผู้อื่น เป็นขั้นที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ การรู้จักยอมรับ การมีเหตุผล การประยุกต์ การนำไปใช้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจ
5. วัต และประเมินผล เป็นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลงานตนเองและผู้อื่น มีการยอมรับ แก้ไข บนพื้นฐานของหลักการทางประชาธิปไตย คือ ปัญญาธรรม คารวธรรม และสามัคคีธรรม
6. เผยแพร่ผลงาน ผลงานของผู้เรียนทุกกลุ่ม ได้นำไปเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น การจัดนิทรรศการ รายงานหน้าชั้นเรียน หรือเผยแพร่สู่สาธารณชน เป็นต้น เป็นการนำเสนอความรู้และความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เพื่อให้เพื่อน ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ชื่นชมผลงาน

สรุป

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์นั้น ต้องมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ สร้างความตระหนัก หรือเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์, ระดมพลังความคิด, สร้างสรรค์ชิ้นงาน, นำเสนอผลงาน, วัต และประเมิน จากชิ้นงานตามสภาพจริง และเผยแพร่ผลงาน ไปยังรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ การรายงานหน้าชั้นเรียน เป็นต้น

เรื่อง 2.4 คุณค่าของการจัดการเรียนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ในสมัยก่อนเราเชื่อกันว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวคนบางคนมาตั้งแต่เกิด แต่พอมาถึงปัจจุบันที่เป็นยุคแห่งวิทยาการทำให้ความเชื่อดังเดิมที่มีเคยมีมาปรับเปลี่ยนไป เพราะนักจิตวิทยาส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นความสามารถที่มีอยู่ในตัวมนุษย์ทุกคนตั้งแต่เกิด เพียงแต่มีการแสดงออกหรือมีพัฒนาการมากน้อยต่างกันไป และยังสามารถพัฒนาเพิ่มให้มีมากขึ้นด้วยการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้นอาจทำได้ทั้งทางตรงโดยการสอนและฝึกอบรม และทางอ้อมก็สามารถทำได้ด้วยการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเป็นอิสระในการเรียนรู้ อย่างเช่น

- การส่งเสริมให้ใช้จินตนาการตนเอง
- ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- ยอมรับความสามารถและคุณค่าของคนอย่างไม่มีเงื่อนไข
- แสดงให้เห็นว่าความคิดของทุกคนมีคุณค่า และนำไปใช้ประโยชน์ได้
- ให้ความเข้าใจ เห็นใจและความรู้สึกของคนอื่น
- อย่าพยายามกำหนดให้ทุกคนคิดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน
- ควรสนับสนุนผู้คิดค้นผลงานแปลกใหม่ได้มีโอกาสนำเสนอ
- เอาใจใส่ความคิดแปลกๆของคนด้วยใจเป็นกลาง
- ระวังเสมอว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องค่อยเป็นค่อยไปและใช้เวลา

สรุป

การจัดการเรียนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยส่งเสริมผู้เรียนในด้านต่างๆ ดังนี้ การส่งเสริมให้ใช้จินตนาการตนเอง, ส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง, ยอมรับความสามารถและคุณค่าของคนอย่างไม่มีเงื่อนไข, แสดงให้เห็นว่าความคิดของทุกคนมีคุณค่า และนำไปใช้ประโยชน์ได้, ให้ความเข้าใจ เห็นใจและความรู้สึกของคนอื่น, อย่าพยายามกำหนดให้ทุกคนคิดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน, ควรสนับสนุนผู้คิดค้นผลงานแปลกใหม่ได้มีโอกาสนำเสนอ และเอาใจใส่ความคิดแปลกๆของคนด้วยใจเป็นกลางระวังเสมอว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องค่อยเป็นค่อยไปและใช้เวลา

เรื่องที่ 2.5 เทคนิคการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์นั้นมีเทคนิคที่ใช้กันอยู่หลายวิธีการด้วยกันอันได้แก่

■ **การระดมสมอง(Brainstorming)** เป็นเทคนิคเพื่อรวบรวมทางเลือกและการแก้ปัญหา โดยให้โอกาสในการคิดอย่างอิสระที่สุดและไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์ใดๆระหว่างการคิด เพราะการวิพากษ์วิจารณ์จะเป็นการขัดขวางความคิดสร้างสรรค์

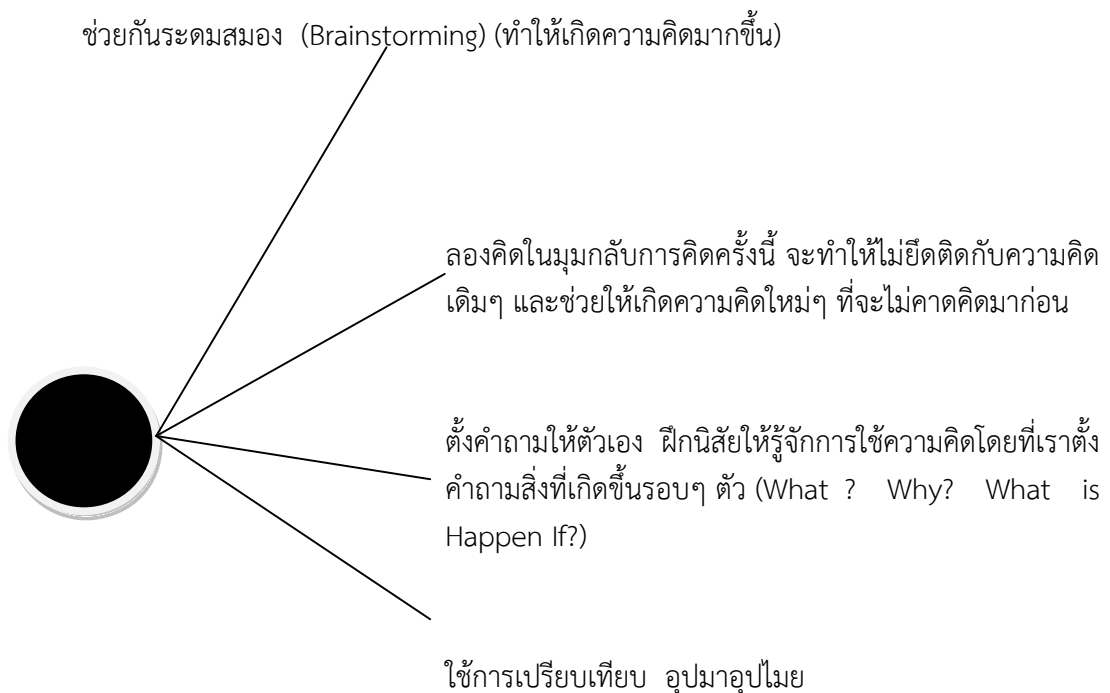
■ **การปลุกฝังความกล้าที่จะทำสิ่งสร้างสรรค์** เป็นเทคนิคที่ใช้การตั้งคำถามง่ายๆเพื่อให้คิด โดยจัดให้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เมื่อฝึกฝนมากเข้าก็จะช่วยในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้มากยิ่งขึ้น

■ **การสร้างความคิดใหม่** เป็นอีกเทคนิคหนึ่งโดยใช้การแจกแจงวิธีการในการแก้ปัญหาใดปัญหาหนึ่งมาให้ได้ 10 วิธีการ จากนั้นก็แบ่ง 10 วิธีการที่ได้ออกเป็นวิธีการย่อยๆลงไปอีก เพื่อให้ได้ทางเลือกหรือคำตอบที่ดีที่สุด

■ **การตรวจสอบความคิด** เป็นเทคนิคที่ใช้การค้นหาความคิดหรือแนวทางที่ใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ โดยการตรวจสอบความคิดของผู้ที่เคยทำไว้แล้ว

เรื่องที่ 2.6 วิธีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ แบบ Overtive Thinking

วิธีพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบ Overtive Thinking เป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีวิธีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม

สาระสำคัญ

การเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เน้นกระบวนการคิด มีขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจน ผู้เรียนมีอิสระในการนำเสนอความคิดการเรียนการสอน การวิเคราะห์

สาระการอบรมประกอบด้วย

- กิจกรรม 6 ขั้นตอน
- แนวทางการจัดกิจกรรม

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนอบรม
2. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยาย เรื่อง "กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์" โดย Click ที่ เมนู "บทบรรยาย"
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาด้วยตนเอง โดย Click ที่ เมนู "เอกสารประกอบการอบรม"
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้คำสำคัญ "กระบวนการคิด" หรือศึกษาเพิ่มเติมได้ที่
 - o <http://www.guruonline.in.th>
 - o <http://www.thaiteachers.tv> กลุ่มสาระภาษาไทย “ห้องเรียนมีชีวิต” “ครูภาษาไทย” ฯลฯ)
5. ผู้เข้ารับการอบรมdownload ใบงานที่ 2 เรื่อง "สรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์" โดย click ที่นี่
6. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาบนกระดานสนทนา (Web board) ประจำหลักสูตร ให้ครบทุกประเด็น ต่อไปนี้
 - o ประเด็นที่ 2 "ท่านจะพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนโดยวิธีการใดบ้าง"
7. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับวิทยากร หรือผู้เข้าอบรมท่านอื่นๆ โดยผ่านทาง Facebook ประจำหลักสูตร
8. หลังจากผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ให้ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบประจำหน่วยการอบรมที่ 1
9. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบหลังการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง “การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์” ประกอบด้วย

1. เอกสารใบความรู้เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด”
2. บทบรรยายเรื่อง “กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์”
3. แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - "<http://www.guruonline.in.th>."

- "http://www.thaiteachers.tv กลุ่มสาระภาษาไทย “ห้องเรียนมีชีวิต” “ครูภาษาไทย” ฯลฯ

4. กระดานสนทนา (Webboard)

5. Facebook

การวัดและประเมินผล

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)

2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 2

สรุป

เทคนิคในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถทำได้หลายหลายวิธี โดยการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แบบ Overtive Thinking เป็นวิธีหนึ่งที่จะสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ได้แก่ การช่วยกันระดมสมองจะช่วยให้เกิดความคิดมากขึ้น, การลองคิดในมุมกลับจะช่วยให้เกิดความคิดใหม่ๆ ที่จะไม่คาดคิดมาก่อน, การตั้งคำถามให้ตัวเอง ช่วยฝึกนิสัยให้รู้จักการใช้ความคิดโดยที่เราตั้งคำถามสิ่งที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัว และการเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย จะช่วยให้เกิดผู้เรียนเกิดแนวความคิดใหม่ๆ ขึ้นได้

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 2 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 2

ตอนที่ 3 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ครูทำอะไร

ความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการของสมองซึ่งคิดได้หลากหลาย แปลงใหม่จากเดิมนำไปประยุกต์กับทฤษฎี → คิดค้นสิ่งแปลกใหม่หรือความคิดใหม่ที่นำไปสู่ Innovation

เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

1. การสอน สอนให้คิดเห็นขัดแย้งกัน
2. การสอน สอนให้คิดในลักษณะต่าง ๆ คาดคิดไม่ถึง
3. การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย
4. บอกสิ่งที่คราดเคลื่อน สิ่งที่ผิดปกตธรรมดา
5. ใช้คำถามที่กระตุ้นให้ตอบ ใช้คำตอบจริง ๆ ตั้งคำถามเร้าความรู้สึก
6. การเปลี่ยนแปลง
7. เปลี่ยนแปลงความเชื่อ
8. สร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม
9. ทักษะการค้นคว้าข้อมูล
10. การประเมินสถานการณ์
11. แสดงความคิดเห็น
12. ฝึกคิดในการฟัง
13. จินตนาการผ่านการฟัง
14. คิดในมิติต่าง ๆ
 - แปลก
 - แง่มุม
 - ไม่ซ้ำเดิม

เรื่องที่ 3.1 บรรยากาศการจัดการเรียนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

อารี พันธุ์ณี (2543) กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญในการทำให้เกิด บรรยากาศการเรียนการสอน คือผู้สอนกับผู้เรียน เพราะต่างก็มีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศ ผู้สอนจะเป็นผู้ริเริ่มสร้างบรรยากาศ ผู้เรียนเป็นผู้ตอบสนองและเติมสีสันให้กับบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นไปในรูปแบบต่างกัน และบรรยากาศการเรียนการสอน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้

1. บรรยากาศการเรียนการสอนที่ผู้สอนให้ความอบอุ่นทั้งทางกาย และจิตใจ สร้างความรู้สึกไว้วางใจให้กับผู้เรียน ผู้เรียนได้รับความไว้วางใจ เป็นมิตร เอื้ออาทร ห่วงใย ตลอดจนให้ความดูแลช่วยเหลือ จะทำให้ผู้เรียนมีความกล้า และอยากเรียนรู้มากขึ้น การดำเนินคดีคุณครูดูแลเยาะเย้ย ถากถาง ประชดประชัน เสียดสี จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกอับอาย เสียหน้า ขยาด และขลาดกลัวที่จะเรียนรู้ และจิตронความคิดที่สร้างสรรค์อีกต่างหาก

2. บรรยากาศการเรียนการสอนที่มีการยอมรับ มองเห็นคุณค่าในตัวผู้เรียน ผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญ มีคุณค่า และสามารถเรียนรู้ได้ ผู้สอนควรแสดงความรู้สึกยอมรับอย่างจริงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนยอมรับตนเองและเชื่อมั่นว่าทำสำเร็จหากผู้สอนไม่ยอมรับ ผู้เรียนจะรู้สึกเจ็บปวด สูญเสียความมั่นใจ ไม่ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของตนเอง และไม่ยอมเรียนรู้ และพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

3. บรรยากาศการเรียนการสอนที่เป็นอิสระ ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิด แสดงออกอย่างอิสระ และยอมรับความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นจากประสบการณ์ ความรู้และวัยของผู้เรียน เพราะเป็นช่วงแห่งการเรียนรู้ ควรให้โอกาส เวลา และเรียนรู้ลองผิดลองถูก ความผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ไม่ควรถูกตำหนิจนเกินไป แต่เป็นการเรียนรู้และมีความสมบูรณ์ในเวลาต่อไป ด้วยทักษะความชำนาญ ประสบการณ์ที่เพิ่มพูนขึ้น และความผิดพลาดก็เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเกิดความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อย ผู้สอนควรถือโอกาสเสริมแรงและบอกให้ทราบถึงความสำเร็จ ยินดี ชื่นชม พอใจ กับความสำเร็จที่เกิดขึ้นเพื่อเป็นกำลังใจให้ศิษย์ได้เรียนรู้ต่อไป บรรยากาศการเรียนการสอนที่ทำทหาย ผู้สอนเสริมแรง และให้กำลังใจจากความสำเร็จ และกระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าลอง กล้าแสดงความคิดเห็น และทำงานที่ค่อนข้างยาก ทำทหายความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้ทดลองขีดความสามารถของตัวเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพให้เต็มที่ ผู้สอนควรแสดงเชื่อมั่น และเป็นกำลังใจให้กับผู้เรียน เพื่อผู้เรียนจะได้ก้าวไปในระดับที่สูงขึ้น

สรุป

การจัดการเรียนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยการยอมรับ และการกระตุ้นให้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นการอภิปราย การทำงานกลุ่ม ผู้เรียนจะต้องมีอิสระที่จะสร้างสรรค์จนเกิดความพอใจ โดยไม่ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เพราะความคิดสร้างสรรค์สามารถลดลงหรือหยุดชะงักได้ ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่จะมาจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียน กฎระเบียบที่เข้มงวดและการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น การปฏิบัติตามแบบฉบับของสังคม กลัวทำไม่ถูก กลัวการถูกลงโทษ ทำให้ผู้เรียนขาดอิสระทั้งทางด้านความคิดและการกระทำ ขาดความกระตือรือร้น กังวลใจ อันเป็นผลทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ลดลง บางคนเมื่อความคิดสร้างสรรค์หายไปแล้วก็อาจจะย้อนกลับมาใหม่ได้ยาก ดังนั้นผู้สอนควรจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ไม่ปิดกั้นความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

เรื่องที่ 3.2 บทบาทของผู้เรียน/ผู้สอน ในการจัดการเรียนการสอนแบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์บทบาทผู้สอน

1. ผู้สอน และผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
2. ผู้สอนใช้รูปแบบหรือใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดขยาย
3. ผู้สอนฝึกทักษะการคิดในรูปแบบต่าง ๆ
4. ผู้สอนเปิดโอกาส หรือเวลาให้แก่ผู้เรียน
5. ผู้สอน และผู้เรียนอภิปรายโต้ตอบสรุปประเด็นความคิด
6. มีการใช้สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญ
7. มีการวัดและประเมินผล

บทบาทผู้เรียน

1. ยอมรับความคิดเห็น
2. มีความกระตือรือร้น
3. แสวงหาความรู้และคำตอบ

ตัวอย่างกิจกรรมการอบรม

สาระสำคัญ

การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เป็นโอกาสที่ครูกับผู้เรียนได้ วางแผน ออกแบบกิจกรรม ผลิตร่วมกัน ถ่ายทอดความรู้สึกร่วมกัน คุณธรรม การค้นพบสิ่งแปลกใหม่

สาระการอบรมประกอบด้วย

- บทบาทของผู้สอน และผู้เรียน
- การผลิตและเลือกใช้สื่อ

กิจกรรมการอบรม

1. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบก่อนอบรม
2. ผู้เข้ารับการอบรมฟังคำบรรยาย เรื่อง "บทบาทผู้สอนและผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์" โดย Click ที่ เมนู "บทบรรยาย"
3. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถศึกษาดูด้วยตนเอง โดย Click ที่ เมนู "เอกสารประกอบการอบรม"
4. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยใช้คำสำคัญ "ความคิดสร้างสรรค์" หรือศึกษาเพิ่มเติมได้ที่

o <http://www.guruonline.in.th>

o <http://www.thaiteachers.tv> กลุ่มสาระภาษาไทย “ห้องเรียนมีชีวิต” “ครูภาษาไทย” ฯลฯ)

5. ผู้เข้ารับการอบรม download ใบงานที่ 4 เรื่อง "ครูทำอะไร" โดย click ที่นี่
6. ผู้เข้ารับการอบรมร่วมสนทนาบนกระดานสนทนา (Web board) ประจำหลักสูตร ให้ครบทุกประเด็น ต่อไปนี้

○ ประเด็นที่ 4 "ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน ท่านใช้การจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้สอนอย่างไร"

7. ผู้เข้ารับการอบรมสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับวิทยากร หรือผู้เข้าอบรมท่านอื่นๆ โดยผ่านทาง Facebook ประจำหลักสูตร
8. หลังจากผู้เข้ารับการอบรมศึกษาบทเรียนต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ให้ทำแบบทดสอบประจำหน่วยการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบประจำหน่วยการอบรมที่ 4
9. ผู้เข้ารับการอบรมทำแบบทดสอบหลังการอบรม โดย Click ที่แบบทดสอบหลังการอบรม

สื่อประกอบการอบรม

เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง “บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์” ประกอบด้วย

1. เอกสารใบความรู้เรื่อง “การเรียนรู้โดยวิธีการศึกษาระบบนิเวศในโรงเรียน”
2. บทบรรยายเรื่อง "บทบาทผู้สอนและผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์"
3. กระดานสนทนา (Webboard)
4. Facebook

การวัดและประเมินผล

1. การเข้าร่วมกิจกรรมบนกระดานสนทนา (Webboard)
2. การทำแบบทดสอบประจำหน่วยที่ 4

สรุป

ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ควรจะต้องมีการกำหนดบทบาทในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ได้แก่ ผู้สอน และผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน, ผู้สอนใช้รูปแบบหรือใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดขยาย, ผู้สอนฝึกทักษะการคิดในรูปแบบต่างๆ, ผู้สอนเปิดโอกาส หรือเวลาให้แก่ผู้เรียน, ผู้สอน และผู้เรียนอภิปรายโต้ตอบสรุปประเด็นความคิด, มีการใช้สื่อเป็นเครื่องมือสำคัญ และมีการวัดและประเมินผล

หลังจากศึกษาเนื้อหาสาระเรื่องที่ 3 แล้ว โปรดปฏิบัติใบงานที่ 3

ใบงานที่ 1

ชื่อหลักสูตร การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
ตอนที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดของการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ใบงานที่ 1 จะประกอบด้วย 5 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 เรื่อง “คิดเล่น ๆ”

กิจกรรมที่ 2 เรื่อง “คิดตามสบาย”

กิจกรรมที่ 3 เรื่อง “คิดคำ”

กิจกรรมที่ 4 เรื่อง “ต่อเติมเสริมแต่ง”

กิจกรรมที่ 5 เรื่อง “บอกหน่อยได้ไหม”

กิจกรรมที่ 1 คิดเล่น ๆ

คำสั่ง จากคำพูดในแต่ละรูป ให้ผู้เข้ารับการอบรม บอกผลจากเหตุการณ์ที่กำหนด คิดให้มากที่สุด
ภายในเวลา 2 นาที

เอ๊ะ! ถ้าหิมะตกใน
ประเทศไทย อะไรจะ
เกิดขึ้น

ตอบ.....
.....
.....
.....

กล่องกระดาษนอกจาก
ใส่ของแล้วยังเป็นอะไร
ได้บ้างนะ ?

ตอบ.....
.....
.....
.....

กิจกรรมที่ 2 คิดตามสบาย

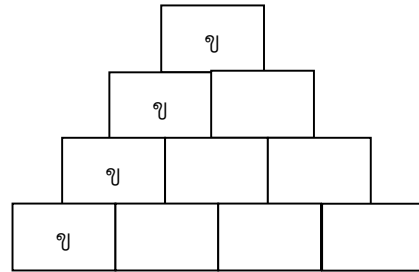
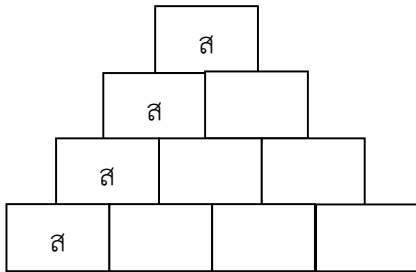
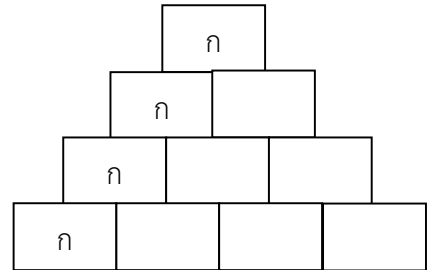
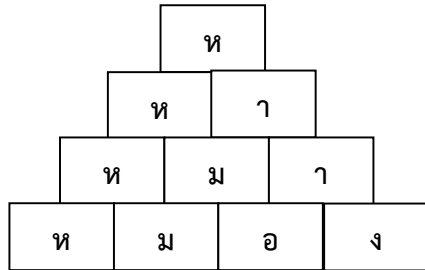
คำสั่ง จงเติมความคิดสบาย ๆ

ถ้าฉันเป็น 	ฉันจะ
	<ul style="list-style-type: none"> - ร้องเสียงดัง - จะเป็นเพื่อนกับหนู - จะไม่ดุร้าย
	
	
	
	
	

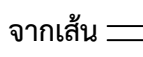
กิจกรรมที่ 3 คิดคำ

คำสั่ง จงหาสระ หรือพยัญชนะมาเติมในช่องว่างให้ได้ความหมาย

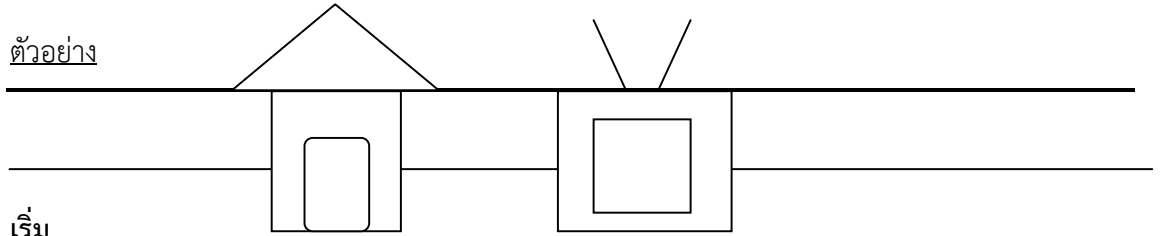
ตัวอย่าง

กิจกรรมที่ 4 ต่อเติมเสริมแต่ง

คำสั่ง จากเส้น ที่กำหนดให้วาดภาพต่อเติมให้ได้มากที่สุดภายในเวลา 3 นาที

ตัวอย่าง

เริ่ม

กิจกรรมที่ 5 บอกหน่วยได้ไหม

คำสั่ง เมื่อเห็นภาพที่กำหนดให้ จงเติมข้อความในสิ่งที่นี่มาถึง

1. เมื่อเห็นรูป นี่มาถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. เมื่อเห็นรูป นี่มาถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. เมื่อเห็นรูป นี่มาถึง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

ชื่อหลักสูตร การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 2 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

1.

2.

3.

4.

5.

6.

ใบงานที่ 3

ชื่อหลักสูตร การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: การจัดการการเรียนรู้แบบส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์

ตอนที่ 3 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

คำสั่ง ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปบทบาทของครูและนักเรียนที่มีต่อคุณค่าของความคิดสร้างสรรค์

